

בשולי החוברת

חוברת דו"ח 2000 של ספר־העדר מוכנה ובימים אלה נשלחת לרפתנים ולמדריכים ולכל מי שיש לו ענין בנושא. הרבה עבודה ומחשבה מושקעת באיסוף הנתונים הרבים ובעיבודם הסטטיסטי שבלעדו היה נשמט הבסיס המקצועי – עיוני ומעשי – של עבודת הטיפול כפי שהיא מנוהלת על ידי ההתאחדות: החל מביקורת החלב על כמותו ורכיביו כתנאי ראשון להשבחת הפוטנציאל היצרני של העדר הארצי ושיפוט מבנה הגוף של הפרות לפי אבות, הכללת נתוני הפוריות והרבייה בכלל ועד פירוט "הביצועים הבריאותיים" של כל פרה וכל עדר – הדו"ח השנתי מהווה מסמך מעודכן, מפורט ואמין לנעשה בעדר הבקר לחלב הישראלי ובתור כזה הוא תעודה ליכולתם של העוסקים בענף וכרטיס ביקור בקרב עמיתים ברחבי עולם. אגב, זאת גם הסיבה לסרבול כלשהו על ידי ההדפסה בעברית ואנגלית בראשי הטבלאות הרבות.

למותר הוא לציין את שיתוף הפעולה רב־השנים שבין ההתאחדות לבין אגודות ההזרעה (שבינתיים התמזגו באגודה אחת) ו"החקלאית"; שיתוף־פעולה כזה הוא חיוני לקיום הענף ובארצות חוץ מקנאים בנו בשל כך. יבורכו כל אלה העוסקים במלאכה במסגרת המשותפת.

החוברת הנוכחית של "משק הבקר והחלב" מביאה מידע מפורט ומעניין ברוב הנושאים של הענף ובוולטת בכך רשימתו של דניאל הוכמן המציגה תמונה שונה במקצת ממה שציפינו לו בשטח הטיפול. מסתבר שצפויות לנו לפעמים הפתעות, כלומר שהטבע הוא חבר בתכניות הטיפול שלנו עם מגמות וביטויים משלו. ככל שנשאף ונשיג תנובות יותר גבוהות, באיזה שהוא שלב זה עשוי ללחוץ על ביצועי הפוריות של פרותינו. האקלים שלנו גם הוא אינו מן הנוחים לייצור חלב בתנובה יומית גבוהה וכאילו בלתי מוגבלת. נכון, אפשר להקל על הפרות במתקני צינון וקירור ואיורור משוכללים ויעילים – אך לכל דבר יש מחיר, או של כסף או של זמן שהם אחד לצורך הענין (time is money) ובשניהם נדמה שאנו מוגבלים.

בהקשר זה הדיון בהארכת המכוונת של התחלובה עשוי לתרום פתרונות, אפילו חלקיים. (ראה מאמרו של ע. ברמן בנדון, בחוברת חקר ומעש 23). חשוב שנושאים מסוג זה ילובנו גם בקרב ציבור הרפתנים. אולי, אולי תימצא דרך לשלב את הארכת תנובתן של כמה (?) פרות בעדר אם השאיפה לספק את דרישות המחלבות ליותר חלב בקיץ. ככל שפתרון כזה, אפילו חלקי, יעלה את הוצאות הייצור, מישהו יצטרך לפצות את היצרנים על כך או שהם יירתעו מכל הענין.

כפי שהבטיח לקוראינו בחוברת של אפריל שעבר, עופר קרול מביא הפעם סקירה מעמיקה ומקיפה יותר של מהדורת NRC 2001 ויש להניח שבזה רק מתחיל ומתחמם הדיון. כמי שאינו עוסק בעבודה היומיומית בהזנת בקר אלא רק רואה את שפע המידע המתפרסם, איננו יכול שלא להבחין בהשמנת החוברת של מוסד המחקר האמריקאי המכובד NRC ממהדורה אחת לעוקבת אחריה. עם כל שהיא יותר מקיפה ומרובת נוסחאות, כלל לא בטוח שהיא מסוגלת לתת תשובות ברורות ופשוטות לתנאים בהם פועלים רפתני ישראל, הווה אומר מחסור די

מאמרים והמכתבים שמתפרסמים בחוברת זאת הם על דעת מחבריהם ואין תוכנם משקף בהכרח את דעת המערכת או מדיניות ה.מ.ב.

אין איזכור שמם של חוזרים, מוצרים, פרטי־ציוד או אף של שיטות תפעול ועבודה מהוות המלצה לגבי השימוש בהם, למעט המקרים בהם נאמר כך מפורשות על ידי גורם שהוסמך לצורך זה על ידי מזכירות המ"ב.

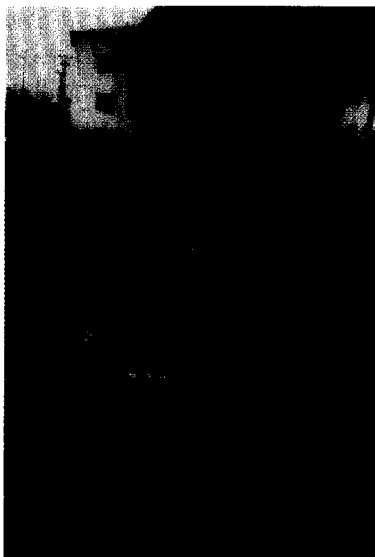
חמור במזונות גסים איכותיים לפרות עם פוטנציאל ורצון להניב תנובות־שיא. יתכן שעבר הזמן בו כל רפתן יכול היה להרכיב לוח הזנה משלו, לכן רק טבעי הוא שמרכזי המזון הגדולים יתפסו מקום ושיוכלו לענות על הצרכים.

בכל חוברת אנו משתדלים למצוא "צימוק", קטע מעניין או מהנה במיוחד. הפעם שמע כתבנו על "שמרית 925" מרפת קב' גזית והסיפור מובא כאן בהמשך. בודאי אין מקום לגדל רק פרות כאלה, אבל עצם התוצאה המקרית הזאת של תחלובה רבת־שנים נותנת לחשוב פעם נוספת עד כמה כדאי לדחוף פרותינו להמליט פעם בשנה.

ועוד יש לנו בחוברת: הדיון בוועדת ספר־העדר בנושא CVM, אם גם באיחור רב אך מוטב מאוחר מאשר התעלמות גמורה מן הנושא. בלי ספק ההכנה הקפדנית לקראת הדיון בוועדת ספר־העדר וההשתתפות הערה בדיון שהובילה למסקנות הראויות המתאימות לתנאי הטיפוח בעדר הישראלי — כל אלה עשו את המיטב הדרוש בהקשר זה.

וכמובן כמעט, הוויכוח סביב רובוט־החליבה, לגיטימי אף אם לא רק ענייני. אך קודם כל נפנה לנושא הגדול **שעל הפרק**: ההתאחדות — הווה ועתיד.

מרדכי מלען



תמונת השער: מכון החליבה

של הפרויקט בתורכיה -

קרוסלה עם 50 עמודות.

ראה הכתבה בעמוד 43.